TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. liepos 29 d.*

Byloje C-151/09

dėl *Juzgado de lo Social Único de Algeciras* (Ispanija) 2009 m. kovo 26 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2009 m. balandžio 28 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Federación de Servicios Públicos de la UGT (UGT-FSP)

prieš

Ayuntamiento de La Línea de la Concepción,

María del Rosario Vecino Uribe,

Ministerio Fiscal,

* * Proceso kalba: ispanų.

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai R. Silva de Lapuerta, G. Arestis, J. Malenovský (pranešėjas) ir D. Šváby,

generalinė advokatė E. Sharpston,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Ministerio Fiscal*, atstovaujamos J. L. M. Retamino,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos B. Plaza Cruz,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos J. Enegren ir R. Vidal Puig,

susipažinęs su 2010 m. gegužės 6 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyvos 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 82, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 98) 6 straipsnio 1 dalies išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas sprendžiant *Federación de Servicios Públicos de la UGT (UGT-FSP)* ginčą su *Ayuntamiento de La Línea de la Concepción* (toliau – *Ayuntamiento de La Línea*), M. del Rosario Vecino Uribe, devyniolika kitų atsakovų ir *Ministerio Fiscal* dėl *Ayuntamiento de La Línea* atsisakymo pripažinti darbuotojų teisėtų atstovų statusą asmenims, kurie buvo išrinkti vykdyti šią funkciją įvairiose įmonėse, atsakingose už šiai savivaldybei perduotas viešųjų paslaugų koncesijas.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

3 Direktyva 2001/23 kodifikavo 1977 m. vasario 14 d. Tarybos direktyvą 77/187/EEB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 61, p. 26), iš dalies pakeistą 1998 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 98/50/EB (OL L 201, p. 88).

4 Direktyvos 2001/23 trečioje konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad „būtina garantuoti darbuotojų apsaugą pasikeitus darbdaviui, pirmiausia užtikrinant, kad būtų apsaugotos jų teisės“.

5 Šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„a) Ši direktyva taikoma teisinio perdavimo arba susijungimo atveju perduodant įmonę, verslą arba įmonės ar verslo dalį kitam darbdaviui;

b) atsižvelgiant į a punktą ir kitas šio straipsnio nuostatas, šioje direktyvoje nustatytas perdavimas yra perdavimas išlaikant ūkio subjekto tapatybę, t. y. išlaikant organizuotą išteklių grupę, kurios tikslas yra ūkinė veikla, nepriklausomai nuo to, ar ta veikla yra pagrindinė ar pagalbinė;

c) ši direktyva taikoma valstybės ir privačioms įmonėms, kurios verčiasi ūkine veikla, nesvarbu, ar jos veikia siekdamos pelno, ar ne. Valstybinių valdymo institucijų administracinis pertvarkymas arba administracinių funkcijų perdavimas, atliekamas tarp valstybinės valdžios institucijų, nepriskiriamas šioje direktyvoje nustatytam perdavimui.“

6 Šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šioje direktyvoje:

<…>

c) „darbuotojų atstovai“ ir susijusios sąvokos reiškia darbuotojų atstovus pagal valstybių narių įstatymus arba praktiką;

<…>“

7 Remiantis šios direktyvos 6 straipsniu:

„1. Jeigu įmonė, verslas arba įmonės ar verslo dalis išlaiko savo savarankiškumą, atstovų arba atstovavimo darbuotojams, kuriems turėjo įtakos perdavimas, statusas ir vaidmuo išlaikomas pagal tas pačias nuostatas ir tomis pačiomis sąlygomis, kurios iki perdavimo dienos buvo taikomos pagal įstatymą ir kitus teisės aktus arba sutartį, jeigu įvykdomos darbuotojų atstovavimo sukūrimui būtinos sąlygos.

Pirma pastraipa netaikoma, jeigu pagal valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus arba praktiką arba pagal su darbuotojų atstovais sudarytą sutartį yra įvykdomos darbuotojų atstovų paskyrimo iš naujo arba atstovavimo darbuotojams atnaujinimo sąlygos.

Jeigu perdavėjui taikomos bankroto arba kitos panašios nemokumo procedūros, kurios buvo pradėtos ketinant likviduoti perdavėjo turtą ir kurios yra vykdomos prižiūrint kompetentingai valstybinės valdžios institucijai (kuri gali būti kompetentingos valstybinės valdžios institucijos įgaliotas praktikuojantis nemokumo specialistas), valstybės narės gali taikyti būtinas priemones, kurios užtikrintų tinkamą atstovavimą perduotiems darbuotojams iki naujo darbuotojų atstovų išrinkimo arba paskyrimo.

Jeigu įmonė, verslas arba įmonės ar verslo dalis neišlaiko savo savarankiškumo, valstybės narės imasi būtinų priemonių, kurios toliau užtikrintų tinkamą atstovavimą perduotiems darbuotojams, kuriems buvo atstovaujama iki perdavimo, tuo laikotarpiu, kuris reikalingas darbuotojų atstovavimui atnaujinti arba atstovams iš naujo paskirti pagal nacionalinės teisės aktus arba praktiką.

2. Jeigu darbuotojų, kuriems turėjo įtakos perdavimas, atstovų kadencija dėl perdavimo baigiasi, atstovai ir toliau naudojasi valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose arba praktikoje garantuojama apsauga.“

Nacionalinės teisės aktai

8 Į Ispanijos teisę Direktyva 2001/23 buvo perkelta 2001 m. liepos 9 d. Įstatymu Nr. 12/2001 (BOE, Nr. 164, 2001 m. liepos 10 d., p. 24890), iš dalies pakeitusiu 1995 m. kovo 24 d. Karaliaus įstatyminį dekretą Nr. 1/1995 dėl Įstatymo dėl darbo kodekso naujos redakcijos patvirtinimo (BOE, Nr. 75, 1995 m. kovo 29 d., p. 9654, toliau – darbo kodeksas).

9 Remiantis darbo kodekso 44 straipsniu:

„1. Įmonės, verslo ar šios įmonės savarankiško gamybos padalinio perdavimas savaime nenutraukia darbo santykių; naujasis darbdavys perima ankstesniojo darbdavio turėtas teises ir pareigas pagal darbo sutartį ir susijusias su socialinės apsaugos sritimi, įskaitant įsipareigojimus dėl pensijų konkrečiuose taikytinuose teisės aktuose numatytomis sąlygomis ir apskritai visas pareigas, kurias perdavėjas prisiėmė papildomos socialinės apsaugos srityje.

<…>

5. Kai perduodama įmonė, verslas ar šios įmonės savarankiškas gamybos padalinys išsaugo savo savarankiškumą, darbdavio pasikeitimas savaime nelemia darbuotojų teisėtų atstovų įgaliojimų pasibaigimo ir jie toliau vykdo savo funkcijas tomis pat sąlygomis kaip anksčiau.“

10 Darbo kodekso 67 straipsnio 1 dalies pabaigoje numatoma galimybė įmonėje organizuoti dalinius rinkimus, kad būtų atsižvelgta į darbuotojų skaičiaus padidėjimą:

„Tarpiniai rinkimai gali būti rengiami pasitraukimo iš pareigų arba atšaukimo atveju, taip pat siekiant priderinti darbuotojų atstovavimą prie padidėjusio darbuotojų skaičiaus. Kolektyvinėse sutartyse numatomos priemonės, būtinos, kad darbuotojų atstovavimas būtų priderintas prie didelio įmonės darbuotojų skaičiaus sumažinimo. Jei tai nėra numatyta, toks priderinimas atliekamas įmonės ir darbuotojų atstovų susitarimu.“

11 Remiantis darbo kodekso 67 straipsnio 3 dalimi:

„Darbuotojų atstovų ir darbo tarybos narių įgaliojimų trukmė yra ketveri metai, tačiau jie išsaugo savo pareigas, vykdydami savo įgaliojimus ir naudodamiesi su tuo susijusiomis garantijomis, iki naujų rinkimų sušaukimo ir organizavimo.

Darbuotojų atstovai ir darbo tarybos nariai gali būti atšaukti tik darbuotojų, kurie juos išrinko, sprendimu, priimtu šiuo tikslu sušauktame susirinkime, kuriame dalyvauja bent trečdalis rinkėjų, absoliučia dalyvaujančiųjų dauguma universaliuose laisvuose rinkimuose, balsuojant asmeniškai, tiesiogiai ir slaptai. Tačiau negalima atšaukti vykstant deryboms dėl naujos kolektyvinės sutarties arba šio klausimo svarstyti nepraėjus ne mažiau kaip šešiems mėnesiams.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

12 2008 m. rugpjūčio 25 d. Ayuntamiento de La Línea meras priėmė nutarimą, kuriuo jis nutarė perpirkti tam tikras viešųjų paslaugų, kurių teikimas iki tol buvo patikėtas

keturioms privačioms įmonėms koncesininkėms, koncesijas. Paslaugos, dėl kurių buvo suteiktos vėliau perpirktos koncesijos, buvo susijusios su budėjimu valstybinėse mokyklose ir jų valymu, kelių valymu ir parkų bei sodų priežiūra.

13 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad, *Ayuntamiento de La Línea* perpirkus įvairias viešųjų paslaugų koncesijas, darbuotojus, kurie priklausė įmonių koncesininkių personalui, faktiškai perėmė savivaldybės administracija ir integravo į savo personalą, tačiau visi be išimties darbuotojai toliau užima tas pačias darbo vietas ir vykdo tas pačias užduotis, kurias vykdė iki minėto perpirkimo, tose pačiose darbovietėse ir vadovaujant tiems patiems tiesioginiams vadovams, nesant esminių jų darbo sąlygų pasikeitimo, o vienintelis skirtumas yra tas, kad aukščiausios grandies jų vadovai, viršesni už minėtus tiesioginius vadovus, nuo šiol yra renkami kompetentingi asmenys, t. y. savivaldybės tarybos nariai arba meras.

14 Atpirkus koncesijas, kiekvienos iš šių įmonių koncesininkių darbuotojų teisėti atstovai pateikė *Ayuntamiento de la Línea* prašymus pasinaudoti atstovauti skirtu laiku. 2008 m. rugsėjo 10 d. sprendimu šie prašymai buvo atmesti motyvuojant tuo, kad atitinkami darbuotojai dėl to, kad buvo integruoti į savivaldybės personalą, nebevykdo savo, kaip teisėtų atstovų, funkcijų.

15 Tokiomis aplinkybėmis 2008 m. spalio 28 d., susipažinusi su šiuo sprendimu, ieškovė pagrindinėje byloje, FSP-UGT, paprašė *Ayuntamiento de la Línea* jį paaiškinti, o vėliau, 2008 m. lapkričio 13 d., *Juzgado de lo Social Único de Algeciras* pareiškė ieškinį dėl šio sprendimo.

16 2009 m. kovo 26 d. sprendimu *Juzgado de lo Social Único de Algeciras* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar šiuo atveju (kaip antai pagrindinėje byloje) įvykdytas <...> Direktyvos 2001/23 6 straipsnio 1 dalyje išdėstytas reikalavimas išlaikyti savarankiškumą, jei, savivaldybei perpirkus įvairias viešųjų paslaugų koncesijas, visus darbuotojus, kurie priklausė įmonių koncesininkių personalui, faktiškai perėmė savivaldybės administracija ir integravo į savo personalą, tačiau visi (be išimties) darbuotojai toliau užima tas pačias darbo vietas ir vykdo tas pačias užduotis, kurias vykdė iki minėto perpirkimo, tose pačiose darbo vietose ir vadovaujant tiems patiems tiesioginiams vadovams, nesant esminių jų darbo sąlygų pasikeitimo, o vienintelis skirtumas yra tas, kad aukščiausios grandies jų vadovai (viršesni už minėtus tiesioginius vadovus) nuo šiol yra renkami kompetentingi asmenys (savivaldybės tarybos nariai arba meras)?“

Dėl prejudicinio klausimo

17 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar perduodamas ūkio subjektas išsaugo savo savarankiškumą Direktyvos 2001/23 6 straipsnio 1 dalies prasme, jeigu darbuotojus, kurie priklausė jo personalui, perima savivaldybė ir integruoja į savo personalą, ir tai yra tie patys darbuotojai, kurie toliau užima tas pačias darbo vietas ir vykdo tas pačias užduotis, kurias vykdė iki minėto perdavimo, tose pačiose darbovietėse ir vadovaujant tiems patiems tiesioginiams vadovams, nesant esminių jų darbo sąlygų pasikeitimo, o vienintelis skirtumas yra tas, kad renkami asmenys tampa perduoto subjekto aukščiausios grandies vadovais.

18 Ispanijos vyriausybė mano, kad perdavimo sąlygos Direktyvos 2001/23 prasme pagrindinėje byloje neįvykdytos. Iš tiesų ji teigia, kad nėra reikšmingų materialinių elementų perdavimo tarp įmonių koncesininkių ir *Ayuntamiento de La Línea*, nes valstybinės mokyklos, gatvės ir savivaldybės parkai bei sodai jau priklausė *Ayuntamiento de La Línea*. Buvo perimti tik visi įmonių koncesininkių įdarbinti darbuotojai. Net jei darbo jėga yra svarbus veiksnys, negalima ignoruoti materialaus elemento, kuriuo grindžiamos minėtoms įmonėms koncesininkėms patikėtos budėjimo, valymo ir priežiūros paslaugos.

19 Taigi, siekiant atsakyti į šį klausimą, pirmiausia reikia nustatyti, ar tokiam perdavimui, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taikomas Direktyvos 2001/23 1 straipsnio 1 dalies b punktas. Iš tiesų tik teigiamai atsakius į šį klausimą kyla savarankiškumo Direktyvos 2001/23 6 straipsnio 1 dalies prasme klausimas.

Dėl perdavimo Direktyvos 2001/23 1 straipsnio prasme buvimo

20 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas vienos savivaldybės, viešosios teisės reglamentuojamo asmens, atliktas kelių viešųjų paslaugų, kurių teikimas iki tol buvo patikėtas įvairioms privačioms įmonėms koncesininkėms, koncesijų perėmimas. Aktas, kuriuo šis perėmimas buvo įvykdytas, yra savivaldybės nutarimas.

21 Remiantis Direktyvos 2001/23 1 straipsnio 1 dalimi, ši direktyva taikoma teisinio perdavimo arba susijungimo atveju perduodant įmonę, verslą arba įmonės ar verslo dalį kitam darbdaviui.

22 Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, Direktyva 2001/23 siekiama užtikrinti ūkio subjekto darbo santykių tęstinumą, neatsižvelgiant į savininko pasikeitimą. Taigi lemiamas kriterijus nustatant perdavimo šios direktyvos prasme buvimą yra tai, ar nagrinėjamas subjektas išlaiko savo tapatybę, o tai matyti, be kita ko, iš to, kad jo veikla iš tikrųjų yra tęsiama arba atnaujinama (žr., be kita ko, 1986 m. kovo 18 d. Sprendimo *Spijkers*, 24/85, Rink. p. 1119, 11 ir 12 punktus ir 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Güney-Görres ir Demir*, C-232/04 ir C-233/04, Rink. p. I-11237, 31 punktą bei jame nurodytą teismo praktiką).

23 Galiojant Direktyvai 77/187, iš dalies pakeistai Direktyva 98/50, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad vien tai, jog gavėjas yra viešosios teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, nagrinėjamu atveju – savivaldybė, neleidžia atmesti perdavimo, kuriam taikoma ši direktyva, egzistavimo galimybės (2000 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Mayeur*, C-175/99, Rink. p. I-7755, 33 punktas). Tokia išvada darytina ir galiojant Direktyvai 2001/23.

24 Tai, kad sprendimas, kuriuo buvo įvykdytas viešųjų paslaugų koncesijų perėmimas, yra nutarimas, t. y. vienašališkai *Ayuntamiento de La Línea* priimtas sprendimas, nėra kliūtis daryti išvadą, jog tai yra perdavimas Direktyvos 2001/23 prasme tarp privačių įmonių koncesininkių ir *Ayuntamiento de La Línea*.

25 Iš tiesų Teisingumo Teismas anksčiau yra nusprendęs, jog tai, kad perdavimas vyksta vienašališkų viešosios valdžios institucijų sprendimų, o ne susitarimo pagrindu, neatmeta minėtos direktyvos taikymo galimybės (žr. 1992 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Redmond Stichting*, C-29/91, Rink. p. I-3189, 15–17 punktus ir 2000 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Collino ir Chiappero*, C-343/98, Rink. p. I-6659, 34 punktą).

26 Tam, kad Direktyva 2001/23 būtų taikytina, reikia, kad būtų perduotas stabilią struktūrą turintis ūkio subjektas, kurio veikla neapsiriboja vienos konkrečios užduoties vykdymu (žr., be kita ko, 1995 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Rygaard*, C-48/94, Rink. p. I-2745, 20 punktą). Taigi subjekto sąvoka apima asmenų ir išteklių, leidžiančių vykdyti ūkinę veiklą, organizuotą visumą, kuri siekia tam tikro tikslo (žr., be kita ko, 1997 m. kovo 11 d. Sprendimo *Süzen*, C-13/95, Rink. p. I-1259, 13 punktą; 2003 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Abler ir kt.*, C-340/01, Rink. p. I-14023, 30 punktą ir minėto Sprendimo *Güney-Görres ir Demir* 32 punktą).

27 Siekiant nustatyti, ar stabilią struktūrą turinčio ūkio subjekto perdavimo sąlygos buvo įvykdytos, reikia atsižvelgti į visumą faktinių aplinkybių, kurios apibūdina nagrinėjamą perdavimą, pavyzdžiui, įmonės arba verslo rūšį, materialaus turto, pavyzdžiui, pastatų ir kilnojamo turto, perdavimą ar neperdavimą, nematerialaus turto vertę perdavimo metu, į tai, ar naujasis darbdavys perėmė daugumą darbuotojų, ar buvo perduoti klientai, į prieš ir po perdavimo atliekamos veiklos panašumo laipsnį bei į šios veiklos galimo sustabdymo trukmę. Tačiau visos šios aplinkybės yra tik atskiri atliktino visapusiško įvertinimo aspektai ir dėl to negali būti vertinamos izoliuotai (žr., be kita ko, minėtų sprendimų *Spijkers* 13 punktą; *Redmond Stichting* 24 punktą; *Süzen* 14 punktą; *Abler ir kt.* 33 ir 34 punktus bei *Güney-Görres ir Demir* 33 ir 34 punktus).

28 Be to, Teisingumo Teismas nurodė, kad tam tikruose sektoriuose ūkio subjektas gali veikti neturėdamas reikšmingo materialaus ar nematerialaus turto; dėl to tokio subjekto tapatybės išlaikymas įvykdžius sandorį su šiuo subjektu, logiška, negali priklausyti nuo tokio turto perdavimo (žr. minėto Sprendimo *Süzen* 18 punktą; 1998 m. gruodžio 10 d. Sprendimų *Hernández Vidal ir kt.*, C-127/96, C-229/96 ir C-74/97, Rink. p. I-8179, 31 punktą ir *Hidalgo ir kt.*, C-173/96 ir C-247/96, Rink. p. I-8237, 31 punktą).

29 Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad jeigu tam tikruose sektoriuose, kuriuose veikla grindžiama iš esmės darbo jėga, darbuotojų grupė, kuri nuolatos vykdo bendrą veiklą, gali būti ūkio subjektas, toks perduotas subjektas gali išlaikyti savo tapatybę, kai naujasis darbdavys nesitenkina tolesniu nagrinėjamos veiklos vykdymu, tačiau taip pat perima esminę darbuotojų, kuriems jo pirmtakas buvo pavedęs būtent šią užduotį, dalį skaičiaus ir kompetencijos prasme. Šiuo atveju naujasis darbdavys iš tiesų įgyja organizuotą elementų visumą, kuri jam leis toliau stabiliai vykdyti perduodančiosios įmonės veiklą arba tam tikrą veiklą (minėtų sprendimų *Süzen* 21 punktas, *Hernández Vidal ir kt.* 32 punktas ir *Hidalgo ir kt.* 32 punktas).

30 Konkrečiai kalbant, Teisingumo Teismas dėl valymo įmonės nusprendė, kad organizuota darbuotojų, kurie konkrečiai ir ilgam laikui paskirti bendrai užduočiai atlikti, grupė, nesant kitų gamybos veiksnių, gali būti ūkio subjektas (minėto Sprendimo *Hernández Vidal ir kt.* 27 punktas).

31 Kaip nurodė generalinė advokatė savo išvados 29 punkte, tai, kad pagrindinėje byloje turtas, kurio atžvilgiu privačios įmonės koncesininkės teikė paslaugas, kaip antai mokyklų pastatai, gatvės, parkai ir viešieji sodai, nebuvo perduotas, neturi absoliučiai jokios reikšmės. Iš tiesų materialus turtas, į kurį prireikus turėtų būti atsižvelgiama, yra įrenginiai, mašinos ir (arba) įranga, kurie iš tikro yra naudojami teikiant budėjimo, valymo ir priežiūros paslaugas.

32 Atsižvelgdamas į visus pirmiau išdėstytus aiškinimo aspektus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti, ar pagrindinėje byloje buvo perdavimas Direktyvos 2001/23 prasme.

Dėl „savarankiškumo“ sąvokos Direktyvos 2001/23 6 straipsnio prasme

33 Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad Direktyvos 2001/23 6 straipsnyje vartojama „savarankiškumo“ sąvoka turi būti aiškinama kaip atitinkanti šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies b punkte vartojamą „tapatybės“ sąvoką. Tačiau su tokiu aiškinimu negalima sutikti.

34 Iš tiesų, kaip matyti iš Direktyvos 2001/23 1 straipsnio 1 dalies b punkto, su tapatybės išlaikymu susijęs klausimas vertinamas atitinkamo ūkio subjekto teisinio perdavimo arba susijungimo momentu. Tik jei šio subjekto tapatybė yra išlaikoma, toks sandoris gali būti laikomas „perdavimu“ šios direktyvos prasme.

35 Tačiau su savarankiškumo išlaikymu susijęs klausimas vertinamas tik nuo to momento, kai perdavimas Direktyvos 2001/23 prasme jau buvo konstatuotas. Iš tiesų ši direktyva taikytina visiems perdavimams, atitinkantiems šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje skelbiamas sąlygas, nesvarbu, ar perduotas ūkio subjektas išlaiko savo savarankiškumą perėmėjo struktūroje, ar jo neišlaiko (žr. 2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Klarenberg*, C-466/07, Rink. p. I-803, 50 punktą).

36 Jeigu tapatybės ir savarankiškumo sąvokos būtų ekvivalentiškos, Direktyvos 2001/23 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos įžanginė dalis, kurioje nustatoma sąlyga, susijusi su tuo, kad atitinkama įmonė, verslas arba įmonės ar verslo dalis išlaiko savo savarankiškumą, taptų neveiksminga, nes šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalis būtų savaime taikytina išsaugojus komercinio subjekto tapatybę šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies b punkto prasme. Todėl šios sąvokos nėra ekvivalentiškos ir

klausimas, ar įmonė išsaugojo savo savarankiškumą Direktyvos 2001/23 6 straipsnio tikslais, gali būti nagrinėjamas tik po to, kai buvo nustatyta, kad įvyko perdavimas šios direktyvos prasme.

37 Dėl „savarankiškumo“ sąvokos konstatuotina, kad minėtame 6 straipsnyje nėra jokios jos apibrėžties. Ši sąvoka neapibrėžta ir kituose šios direktyvos straipsniuose.

38 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką tiek iš vienodo Sąjungos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų išplaukia, kad tuomet, kai Sąjungos teisės nuostatoje aiškiai nenurodoma valstybių narių teisė, taikoma norint nustatyti jos prasmę ir apimtį, paprastai ji visoje Europos Sąjungoje turi būti aiškinama autonomiškai ir vienodai (šiuo klausimu galiausiai žr. 2009 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *Yaesu Europe*, C-433/08, Rink. p. I-11487, 18 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

39 Be to, taip pat remiantis nusistovėjusia teismo praktika, sąvokų, kurių apibrėžties Sąjungos teisė nepateikia, reikšmė ir apimtis turi būti nustatoma remiantis jų įprasta reikšme bendrinėje kalboje, kartu atsižvelgiant į kontekstą, kuriame jos vartojamos, ir teisės aktų, kuriuose jos įtvirtintos, tikslus (žr. šia prasme, be kita ko, 2005 m. kovo 10 d. Sprendimo *easyCar*, C-336/03, Rink. p. I-1947, 21 punktą; 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Wallentin-Hermann*, C-549/07, Rink. p. I-11061, 17 punktą ir 2009 m. kovo 5 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-556/07, 50 punktą).

40 Pirmiausia primintina, kad Direktyva 2001/23 siekiama užtikrinti darbuotojų teisių apsaugą įmonės savininko pasikeitimo atveju, leidžiant jiems dirbti naujam darbdaviui tokiomis sąlygomis, dėl kurių buvo susitarta su perdavėju (žr., be kita ko, 1988 m. vasario 10 d. Sprendimo *Foreningen af Arbejdsledere i Danmark*, 324/86, Rink. p. 739,

9 punktą; 2006 m. kovo 9 d. Sprendimo *Werhof*, C-499/04, Rink. p. I-2397, 25 punktą ir 2008 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Juuri*, C-396/07, Rink. p. I-8883, 28 punktą). Darbuotojų teisė būti atstovaujamiems nėra išimtis. Tai reiškia, kad perdavimas šio atstovavimo paprastai neturi paveikti.

41 Iš tiesų Direktyvos 2001/23 6 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje, kurioje įtvirtinta bendra su darbuotojų atstovavimu susijusi taisyklė, nustatyta, kad, jeigu įmonė, verslas arba įmonės ar verslo dalis išlaiko savo savarankiškumą, atstovų arba atstovavimo darbuotojų, kuriems turėjo įtakos perdavimas, statusas ir vaidmuo išlaikomas pagal tas pačias nuostatas ir tomis pačiomis sąlygomis, kurios buvo taikomos iki perdavimo dienos.

42 Toliau reikia pažymėti, kad, remiantis bendrinėje kalboje įprasta reikšme, „savarankiškumo“ sąvoka reiškia teisę veikti pagal savo paties taisykles.

43 Kai ši sąvoka taikoma ūkio subjektui, ji reiškia šio subjekto vadovams suteiktus įgaliojimus santykinai laisvai ir nepriklausomai organizuoti darbą šio subjekto viduje, vykdant savo ekonominę veiklą, ir būtent įgaliojimus duoti nurodymus ir instrukcijas, paskirstyti užduotis pavaldiems atitinkamo subjekto darbuotojams ir priimti sprendimus dėl turimų materialinių priemonių naudojimo, tiesiogiai į tai nesikišant kitoms darbdavio organizacinėms struktūroms (toliau – organizaciniai įgaliojimai).

44 Todėl savarankiškumas Direktyvos 2001/23 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos prasme iš principo išlaikomas, kai po perdavimo perduoto subjekto vadovų organizaciniai įgaliojimai perėmėjo organizacinėse struktūrose išlieka iš esmės nepakitę, palyginti su prieš perdavimą buvusia situacija.

45 Taigi šiuo atveju darbuotojų teisė būti atstovaujamiems iš principo turi būti įgyvendinama taikant tas pačias taisykles ir sąlygas kaip prieš perdavimą.

46 Tačiau tokiu atveju, kai darbuotojai po perdavimo tampa pavaldūs vadovams, kurių organizaciniai įgaliojimai buvo susiaurinti ir nebegali būti laikomi savarankiškais, šių darbuotojų interesai nebėra tie patys ir dėl to jų atstovavimo taisyklės ir sąlygos turi būti pritaikytos prie įvykusių pasikeitimų. Todėl, kaip matyti iš Direktyvos 2001/23 6 straipsnio 1 dalies ketvirtos pastraipos, darbuotojų, kuriems turėjo įtakos perdavimas, atstovų kadencija tokiu atveju turi būti apribota tik tuo laikotarpiu, kuris reikalingas darbuotojų atstovavimui atnaujinti arba atstovams iš naujo paskirti.

47 Dėl galimo tam tikrų organizacinių įgaliojimų perskirstymo perduoto subjekto viduje pažymėtina, kad toks perskirstymas iš principo negali padaryti įtakos šio subjekto savarankiškumui. Svarbu tai, kad visi perduoto subjekto vadovai galėtų naudotis organizaciniais įgaliojimais, kuriuos turėjo jau prieš perdavimą, palyginti su kitomis naujojo darbdavio organizacinėmis struktūromis.

48 Be to, vien aukščiausios grandies vadovų pasikeitimas, kaip yra pagrindinėje byloje, savaime negali daryti įtakos perduoto subjekto savarankiškumui.

49 Tik įgaliojimai, leidžiantys šiems vadovams tiesiogiai organizuoti šio subjekto darbuotojų veiklą ir perimti sprendimų priėmimą šio subjekto viduje, galėtų padaryti įtakos šio subjekto savarankiškumui. Tačiau aišku, kad toks sprendimų priėmimo perduoto subjekto viduje perėmimas negali būti laikomas darančiu įtakos jo savarankiškumui, jeigu jis laikinai ir pagal šiuo tikslu nustatytas taisykles įvyksta išimtinai tokiomis neatidėliotinomis aplinkybėmis, kaip rimtas incidentas, galintis turėti neigiamą poveikį šio subjekto veikimui.

50 Be to, vien aukščiausios grandies vadovų kontrolės įgaliojimai paprastai nedaro poveikio perduoto subjekto savarankiškumui, nebent jie apima ir pirmesniame punkte nurodytus įgaliojimus.

51 Beje, toks savarankiškumo sąvokos aiškinimas leidžia išsaugoti Direktyvos 2001/23 6 straipsnio veiksmingumą, nes praktikoje perdavus įmonę, verslą arba įmonės ar verslo dalį beveik visuomet pakeičiami aukščiausios grandies vadovai.

52 Šio aiškinimo negali paneigti Ispanijos vyriausybės argumentai, kad toks aiškinimas, reiškiantis, jog esamas darbuotojų atstovavimas pagrindinėje byloje tęsiasi, pirma, lemtų „dvigubą atstovavimą“ naujojo darbdavio darbuotojams ir, antra, reikštų neatsižvelgimą į ekonominę žalą naujajam darbdaviui, kurios jis patirtų dėl savo prievolės suteikti perduotų darbuotojų atstovams atstovauti skirto laiko. Iš tiesų šiais argumentais paprasčiausiai siekiama užginčyti Direktyvos 2001/23 6 straipsnyje įtvirtinto Sąjungos teisės aktų leidėjo pasirinkimo teisines pasekmes.

53 Be to, turi būti atmestas Ispanijos vyriausybės argumentas, pagrįstas diskriminacija ir vienodo požiūrio principo pažeidimu darbuotojų atstovų ir profesinių sąjungų atstovų, atstovaujančių naujojo darbdavio esamiems darbuotojams, atžvilgiu.

54 Šiuo atveju, kaip nurodė generalinė advokatė savo išvados 88 punkte, net jei perduotų darbuotojų ir naujojo darbdavio įdarbintų darbuotojų situacijos yra panašios, skirtingas požiūris, išplaukiantis iš galimo disbalanso naujojo darbdavio organizacijoje profesinių sąjungų atstovų, kuriems joje jau atstovaujama, ir atitinkamų darbuotojų atstovų, kurių skaičius lieka nepakitęs, nenaudai, yra pateisinamas atsižvelgiant į Direktyvos 2001/23 tikslą – užtikrinti, kiek tai įmanoma ir praktiškai įgyvendinama, kad naujieji darbuotojai dėl perdavimo neatsidurtų blogesnėje situacijoje, palyginti su ankstesniąja.

55 Galiausiai dėl argumento, kad būtų pažeista esamų darbuotojų laisvė dalyvauti profesinių sąjungų veikloje, pakanka konstatuoti, jog Ispanijos vyriausybė nenurodo, kaip perduodamo subjekto darbuotojų atstovų išlaikymas daro poveikį naudojimuisi šia pagrindine laisve pagrindinės bylos aplinkybėmis.

56 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: perduodamas ūkio subjektas išsaugo savo savarankiškumą Direktyvos 2001/23 6 straipsnio 1 dalies prasme, jeigu šio subjekto vadovams perdavėjo organizacinėse struktūrose suteikti įgaliojimai, t. y. įgaliojimai santykinai laisvai ir nepriklausomai organizuoti darbą šio subjekto viduje, vykdant savo ekonominę veiklą, ir būtent įgaliojimai duoti nurodymus ir instrukcijas, paskirstyti užduotis pavaldiems atitinkamo subjekto darbuotojams ir priimti sprendimus dėl turimų materialinių priemonių naudojimo, tiesiogiai į tai nesikišant kitoms darbdavio organizacinėms struktūroms, perėmėjo organizacinėse struktūrose išlieka iš esmės nepakitę. Vien aukščiausios grandies vadovų

pasikeitimas savaime negali daryti įtakos perduoto subjekto savarankiškumui, nebent nauji aukščiausios grandies vadovai turi įgaliojimus, leidžiančius jiems tiesiogiai organizuoti šio subjekto darbuotojų veiklą ir taip pakeisti tiesioginius šių darbuotojų vadovus priimant sprendimus šio subjekto viduje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

57 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

Perduodamas ūkio subjektas išsaugo savo savarankiškumą 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyvos 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo 6 straipsnio 1 dalies prasme, jeigu šio subjekto vadovams perdavėjo organizacinėse struktūrose suteikti įgaliojimai, t. y. įgaliojimai santykinai laisvai ir nepriklausomai organizuoti darbą šio subjekto viduje, vykdant savo ekonominę veiklą, ir būtent įgaliojimai duoti nurodymus ir instrukcijas, paskirstyti užduotis pavaldiems atitinkamo subjekto darbuotojams ir priimti sprendimus

dėl turimų materialinių priemonių naudojimo, tiesiogiai į tai nesikišant kitoms darbdavio organizacinėms struktūroms, perėmėjo organizacinėse struktūrose išlieka iš esmės nepakitę.

Vien aukščiausios grandies vadovų pasikeitimas savaime negali daryti įtakos perduoto subjekto savarankiškumui, nebent nauji aukščiausios grandies vadovai turi įgaliojimus, leidžiančius jiems tiesiogiai organizuoti šio subjekto darbuotojų veiklą ir taip pakeisti tiesioginius šių darbuotojų vadovus priimant sprendimus šio subjekto viduje.

Parašai.